

педагогічну майстерність, здатність до науково-дослідної діяльності, спрямованої на професійне самовдосконалення та самореалізацію.

Список використаних джерел

1. Сахно Л. І. Підвищення професійної компетентності педагогів / Л. І Сахно // Завучу. Все для роботи / Науково-методичний журнал. – 2010. – №13. – С. 39-54.
2. Пальшкова І. О. Визначення структури, критеріїв та показників професійно-педагогічної культури майбутніх вчителів початкової школи в умовах навчання в педагогічному ВНЗ / І. О. Пальшкова // Молодь і ринок: Зб. наук. пр. – Дрогобич, 2007. – № 11-12 (34-35). – С. 35-38.
3. Шапошнікова І. М. Теоретичні засади забезпечення фахової підготовки вчителя початкової школи / І. М. Шапошнікова // Наукові записки: зб. наук. статей НПУ імені М. П. Драгоманова. К.: НПУ, 2001. – Вип. 38. – С. 131-137.

УДК: 37.015.31:39:172.15

ДАЛЕКОРЕЙ О. І.,
КОРПОШ І. І.,
ГОРВАТ М. В.

Мукачівський державний університет, Україна

ТРАДИЦІЇ РІДНОГО КРАЮ ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО БАТЬКІВЩИНИ

У контексті проблем дослідження природно виникає потреба виявити спроможність дитини до опанування культурними надбаннями й визначити елементи етнокультури, які варто використовувати як засіб виховання.

В «Українському педагогічному словнику» зазначається: «Традиція (від лат. *traditio* – передання) – елементи культурної й соціальної спадщини, які передаються наступним поколінням і зберігаються протягом тривалого часу в суспільстві в цілому чи в окремих соціальних групах» [1, с. 333].

«Родинно-сімейна енциклопедія» подає таке визначення цього феномена: «Традиції – це ... форма діяльності і поведінки, а також звичаї, правила, цінності, уявлення, які мають міцне історичне коріння та передаються з покоління в покоління» [2, с. 341].

За визначенням М. Стельмаховача, «традиція – це досвід, звичаї, погляди, смаки, норми поведінки й т. ін., що склалися історично й передаються з покоління в покоління» [3, с. 42]. Педагогічне значення традицій дослідник убачає в тому, що вони одночасно постають як результат виховних зусиль народу протягом багатьох віків і як незмінний виховний засіб. Через систему традицій кожний народ відтворює себе, свою духовну культуру, свій характер і психологію у своїх дітях [Там само].

На виховному змісті традицій та обрядів наголошував І. Огієнко. Зокрема, він зазначав, що на основі народних традицій у дітей формуються норми й правила моральної поведінки [4, с. 119]. Особливого значення видатний мислитель надавав ознайомленню дітей з народним календарем та побутом нашого народу.

Протягом останнього десятиліття значно підвищився інтерес до народних традицій та їх регіональних особливостей: проводяться виставки виробів народних умільців; відроджується роль рушників, вони продовжують своє життя в сучасних обрядах; усе частіше зустрічаються народні мотиви в оздобленні сучасного одягу,

оселі; набувають популярності народні свята тощо.

Слід зазначити, що сучасне звертання педагогіки до народних традицій зовсім не означає нехтування сьогоденням. Тільки осмисливши минуле, пізнавши витoki своєї культури та історії, можна й чіткіше зрозуміти сьогодення і уявити майбутнє.

Зазначене вище дає підстави стверджувати, що громадянські якості розвиваються, по-перше, у процесі засвоєння духовних надбань рідного народу, по-друге, у результаті цілеспрямованого виховання, у результаті якого формується система ідей, поглядів, традицій, звичаїв, органічно вплетених у життєдіяльність дітей старшого дошкільного віку.

Любов дитини до рідної землі починається з пізнання найближчого середовища (природного й соціального). Дитина набирається вражень та знань про навколишнє, зокрема: про близьких людей, про свою малу Батьківщину, які залишають у її душі незабутні спогади на все життя. Саме тому, на нашу думку, формування інтересу до рідного краю, традицій, обрядів, звичаїв, народів, сприяє вихованню свідомого громадянина, який шанобливо ставиться до духовних і матеріальних надбань свого народу. Розпочинати виховання громадянських якостей краще за все, на нашу думку, необхідно з ознайомлення учнів початкової школи з найближчим оточенням. Тобто з тих речей, які вони можуть побачити вдома (наприклад, вишита серветка, тканий килимок, предмети народного одягу, іграшки тощо) і які викликають позитивні емоції.

Ці та інші особливості народної оселі можна використовувати при оформленні класу. Це сприятиме закріпленню знань про традиції побуту рідного краю, формуванню поваги до праці, до старшого покоління.

Цікавим для вивчення з дітьми є народний одяг. Народний костюм найбільш яскраво підкреслював належність людини до того чи іншого регіону.

Українська народна іграшка несе дітям доступні знання про працю, відпочинок людей у давнину, їхній побут, мистецтво, життя загалом. Народна іграшка поєднує дитину з історією її Батьківщини, пробуджує відчуття рідного коріння та сприяє формуванню позитивного ставлення до народних традицій, навчає поважати працю інших, дотримуватися певних правил та норм тощо.

У результаті ознайомлення дітей дошкільного віку з зазначеними традиціями в дітей мають сформуватися знання, які сприятимуть розвитку позитивного ставлення до традицій, поваги до старшого покоління, до своєї малої Батьківщини. На тлі цих емоцій необхідно розширювати знання дитини, пов'язуючи близьке з далеким: квіти коло хати – з народними традиціями їх використання, улюблені вироби (речі) рідних людей з народними ремеслами краю, пейзажі – з історичним минулим. На основі цього ми визначили такі напрями роботи: традиційні ремесла рідного краю; символи та обереги рідного краю.

На основі отриманих знань мають виникнути нові емоції – пов'язані вже не лише з найближчим оточенням, а зі своїм народом, країною. Що, у свою чергу, сприятиме вихованню таких громадянських якостей як взаємоповага, працьовитість, повага до звичаїв і традицій, терпимість, демократизм, родинність тощо.

Комплексне залучення традицій рідного краю у процес виховання забезпечує основу для виховання патріотизму, правосвідомості та толерантності в учнів.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Родинно-сімейна енциклопедія : навч.-метод. посіб. для вищ. навч. закл. і загальноосвіт. шк. / за заг. ред. Ф. С. Арвата та ін. – К. : Богдана, 1996. – 438 с.
3. Стельмахович М. Г. Українська родинна педагогіка: Навч. посібн. – Київ: ІЗМН, 1996. – 285 с.
4. Етнопедагогіка / В. Б. Євтух, А. А. Марушкевич, Н. М. Дем'яненко, В. В. Чепак. – К. : Київ. ун-т, 2003. – 149 с.

УДК 37.091.313

ДАНЧЕНКО О.Б.
Гуманітарно-педагогічний коледж МДУ, Україна

ЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Сучасна українська школа спрямована на всебічний розвиток та виховання особистості через формування бажання і вміння вчитися, повноцінних мовленнєвих, читацьких, обчислювальних умінь і навичок відповідно до пізнавальних можливостей дітей молодшого шкільного віку [2]. Реалізації нових освітніх завдань найкраще сприяють інтегровані уроки, оскільки дають можливість учителеві разом із учнями опанувати значний за обсягом навчальний матеріал, досягнути формування міцних, усвідомлених міжпредметних зв'язків, уникнути дублювання у висвітленні низки питань, а також творчо самостверджуватися в різних соціальних сферах.

Інтеграція – вимога часу, можливість ознайомлення особистості з досягненнями культури та науки, виведення її на новий інтелектуальний рівень. Основою інтеграції, домінантою дисциплін для дітей стає розуміння цілісності світу та усвідомлення себе в цьому світі [1, с.4].

В Україні принцип інтеграції проголошений основним принципом реформування освіти поряд з принципами гуманізації та демократизації.

Тенденція уваги до проблеми інтеграції, започаткована К. Ушинським та В. Сухомлинським, значно розширилася і поглибилася в дослідженнях українських вчених – І. Бега, Л. Варзацької, М. Вашуленка, І. Волкової, М. Іванчук, О. Савченко, Н. Світловської та ін. Увага провідних дидактів і методистів до проблеми інтеграції пояснюється тим, що це об'єднання спрямоване на посилення інформаційного змісту та емоційне збагачення сприймання, мислення і почуттів учнів завдяки залученню додаткового цікавого матеріалу, що дає можливість з різних боків пізнати явища та поняття, досягти цілісності знань учнів.

Сьогодні ідея інтеграції змісту і форм навчання приваблює багатьох учених та вчителів-практиків. Досліджені дидактичні особливості інтеграції змісту навчання (О. Біляєв, Л. Варзацька, Т. Донченко, Ю. Колягін, В. Паламарчук, О. Савченко, Н. Світловська). Навчальні плани початкової школи поповнилися інтегрованими

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>